

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., a JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., ve věci

žalobce: P. E.

proti

žalovanému: Magistrát města Brna
sídlem Malinovského náměstí 3, 601 70 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 4. 2020, sp. zn. OUSR/MMB/0342808/2019, č. j. MMB/0161398/2020,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Úřad městské části města Brna, Brno – Žebětín, stavební úřad (dále jen „stavební úřad“) svým rozhodnutím ze dne 17. 6. 2019, č. j. MCZEB 01852/2019/Bur, zamítl žádost žalobce o vydání rozhodnutí o umístění stavby vrtané studny a domovní čističky odpadních vod na

pozemku č. X v k. ú. Ž. (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, kterým změnil výrok prvostupňového rozhodnutí tak, že se doplňuje text „a podle § 149 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)“ a ve zbytku rozhodnutí stavebního úřadu potvrdil.

2. Stavební úřad zamítl žádost žalobce dle § 92 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“), jelikož úřad obdržel závazné stanovisko Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství (dále jen „dotčený orgán“) ze dne 6. 6. 2019, č. j. MMB/0204219/2019, v němž dotčený orgán vyjádřil nesouhlas s umístěním stavby domovní čistírny odpadních vod typu AQUATEC MIKROCLAR AT6 Pro na pozemku parc. č. X v k. ú. Ž.
3. Žalovaný si v rámci odvolacího řízení vyžádal stanovisko nadřízeného správního orgánu dotčeného orgánu – Krajského úřadu pro Jihomoravský kraj, odbor životního prostředí (dále jen „nadřízený dotčený orgán“). Krajský úřad potvrdil nesouhlasné závazné stanovisko dotčeného orgánu. Postup dotčeného orgánu byl potvrzen i Ministerstvem životního prostředí sdělením ze dne 5. 3. 2020, č. j. MZP/2020/560/203. Na základě potvrzení nesouhlasného závazného stanoviska žalovaný konstatoval, že již není dál v rámci odvolacího řízení zákonný prostor pro jakoukoliv další polemiku o správnosti či zákonnosti postupu dotčeného orgánu.

II. Stručné shrnutí argumentů obsažených v žalobě

4. Žalobce ve včas podané žalobě namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí a zejména pak nezákonnost a nesprávnost závěrů závazných stanovisek.
5. Žalobce nejprve zdůraznil, že předmětná domovní čistírna odpadních vod je typizovaný výrobek označovaný CE, ve smyslu § 15a odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vodní zákon“).
6. Žalobce v první řadě namítá, že odůvodnění závazných stanovisek dotčených orgánů jsou chybná, adekvátně nepodložená a hrubě zkreslující a dezinterpretující smysl vodního zákona.
7. Dále žalobce namítl, že § 38 odst. 9 vodního zákona uvádí jako jeden ze základních důvodů pro povolení vypouštění odpadních vod neobsahujících nebezpečné závadné látky nebo zvláště nebezpečné závadné látky z jedné nebo několika územně souvisejících staveb pro bydlení, staveb pro rodinnou rekreaci nebo z jednotlivých staveb poskytujících ubytovací služby, vznikajících převážně jako produkt lidského metabolismu a činností v domácnostech přes půdní vrstvy do vod podzemních, technickou nemožnost vypouštění do vod povrchových nebo do kanalizace pro veřejnou potřebu. Vzhledem k absenci v podstatě jakýchkoliv povrchových vod v příslušné lokalitě a horizontální i vertikální vzdálenosti nejbližší páteře kanalizace je tento důvod dle žalobce naplněn měrou vrchovatou. Předpoklad dotčeného orgánu, že v případě realizace více čistíren odpadních vod v lokalitě se přestane jednat o výjimku, nemá oporu ve vodním zákoně, naopak § 38 odst. 9 vodního zákona výslovně zmiňuje „několik územně souvisejících staveb“ jako soubor taktéž kvalifikovatelný pro příslušnou výjimku a výjimečnost.

8. Žalobce také namítá, že předpoklad, že při souhlasu s výstavbou jedné čistírny odpadních vod budou následovat stejné požadavky od dalších vlastníků rekreačních objektů v dotyčné lokalitě, je nepodloženou spekulací, která navíc nemá oporu v zákoně jako obhájitelný důvod pro zamítnutí žádosti. A tento předpoklad je i v přímém rozporu se zjištěním, že pro celé k. ú. Ž. proběhlo za uplynulých 10 let pouze jedno další územní řízení týkající se čistírny odpadních vod. Žalobce také podotýká, že tato čistírna byla povolena.
9. Dále žalobce rozporuje tvrzení správních orgánů, že řada rekreačních objektů v lokalitě je využívána celoročně. Toto tvrzení vnímá žalobce jednak jako dosti neurčité, a jednak vzhledem k přímým osobním zkušenostem žalobce ohledně místní situace v oblasti jako značně pochybné. Celoročně využívaných objektů je v relativním sousedství pouze několik, dosti nepravidelně roztroušených.
10. Žalobce také podotýká, že představa, že by realizace několika domovních čistíren odpadních vod v dotyčné lokalitě mohla vést k negativnímu ovlivnění místních podzemních vod, je taktéž značně neurčitá a nepodložená jakýmkoliv odborným hydrogeologickým posudkem.
11. Žalobce namítl, že skutečný obsah § 23a vodního zákona je v závazném stanovisku dezinterpretován. Závazné stanovisko navíc zamlčuje, že § 23a odst. 1 písm. b) bod 2. vodního zákona přímo hovoří, jako o jednom ze základních cílů ochrany podzemních vod, zajištění vyváženého stavu mezi odběry podzemní vody a jejím doplňováním. Přičemž zamýšlená čistírna odpadních vod, zejména v souvislosti s paralelně plánovanou studnou, k naplnění tohoto cíle ochrany podzemních vod jednoznačně přispívá. Zároveň žalobce tvrdí, že při přecházení v zamýšlené čistírně odpadních vod, dočištění pískovým filtrem v zasakovacím objektu a ještě následné filtraci půdními vrstvami, lze důvodně předpokládat, že zasakovaná voda dosáhne takové kvality, že při dosažení úrovně hladiny podzemních vod (v místě realizace okolo 30 až 60 m), již z kvalitativního hlediska není vodou odpadní.
12. Žalobce má dále za to, že napadené závazné stanovisko ve skutečnosti poškozuje zájmy chráněné vodním zákonem. Dotčený orgán ve svém závazném stanovisku pro jistotu, možná pod vlivem žalobcovy protiargumentace, neuvádí žádnou akceptovatelnou technologii likvidace odpadních vod pro objekt chaty č. e. 1379. Ale ve svém předchozím vyjádření navrhuje (bez reálného ověření situace v místě) likvidovat odpadní vodu z chaty bezodtokou jímkou a totéž navrhuje nadřízený dotčený orgán ve svém závazném stanovisku. Taková bezodtoká jímka je jednak vzhledem k adekvátnímu analogickému objemu (objem žumpy musí být v principu výrazně větší než objem čističky) a i vzhledem k biologickým a chemickým procesům v ní probíhajícím (téměř výhradně anaerobní procesy v žumpě a převážně aerobní procesy ve větší části čističky) podstatně větším rizikem vůči podzemním vodám z hlediska možnosti katastrofického selhání, a je tak zcela v rozporu s jakoukoliv snahou o zachování místní rovnováhy v odběru a doplňování podzemních vod a zadržování vody v krajině. Nehledě na to, že vzhledem k velikosti, rozvržení a sklonu pozemku parc. č. X je adekvátní žumpa v místě v podstatě nerealizovatelná.
13. Dále žalobce poukazuje na to, že postoj dotčeného orgánu i Povodí Moravy k problematice čistírny odpadních vod v k. ú. Ž. je značně nekonzistentní (viz závazné stanovisko a vyjádření při povolovacím řízení druhé čistírny odpadních vod v dané lokalitě). Obě instituce s realizací obdobné čistírny odpadních vod, v obdobných místních podmínkách, v *de facto* stejné lokalitě/dvojlokalitě, v jednom případě souhlasí a v druhém nikoli. To

vynikne za situace, kdy minimálně část vzájemně rozporných stanovisek byla vypracována v relativně krátkém intervalu (cca rok), těmi samými osobami.

14. Žalobce namítl, že závazné stanovisko, i celý postoj dotčeného orgánu (i Povodí Moravy) ke stavbě čistírny odpadních vod žalobce, je v obecném rozporu s dotačními programy Státního fondu životního prostředí, který naopak realizaci malých a domovních čistíren odpadních vod, v oblastech mimo dosah centrální kanalizace, podporuje pravidelně opakovanými dotačními programy. Tyto dotační programy sice nejsou určeny individuálním zájemcům, nýbrž obcím, nicméně z textů výzev i dalších dostupných informací vyplývá, že jedním z důležitých dotovaných typů jsou právě domovní čistírny odpadních vod o téže kapacitě, jako ta zamýšlená žalobcem.
15. V závazném stanovisku navíc dotčený orgán zcela opomíjí jakýkoliv návrh likvidace předpokládaných domovních odpadních vod z objektu (v budoucnosti trvale obývané) rekreační chaty č. ev. 1379, pro kterou je určena sporná čistírna odpadních vod a žalobce má tedy za to, že se v této otázce přidrží svých návrhů z předchozího vyjádření, tzn. buďto připojení na kanalizaci pro veřejnou potřebu nebo realizaci bezodtoké jímky na vyvážení. K absurditě návrhu připojení na veřejnou kanalizaci nebo vybudování žumpy se žalobce vyjádřil již během správního řízení a na svém vyjádření v tomto směru trvá. Kromě zásadní technické problematičnosti řešení pomocí jímky v daných místních podmínkách, lze při takovém řešení očekávat do budoucna, vzhledem k novelizaci vodního zákona (§ 38 odst. 8), další administrativní zátěž žalobce a právní nejistotu, neboť reálná produkce odpadních vod v místě se může významně lišit od tabulkové produkce v eventuální budoucí prováděcí vyhlášce a významná část vody odebraná z paralelně zamýšlené studny může být navíc použita k zalévání, a tedy nebude proměněna ve vodu odpadní, a žalobci tedy hrozí, že by se při prokazování likvidace odpadních vod odvozem z žumpy na centrální veřejnou čistírnu odpadních vod, mohl dostat do důkazní nouze ohledně objemu takto zlikvidovaných odpadních vod. K oběma návrhům likvidace odpadních vod je navíc třeba poznamenat, že žádné z těchto řešení, na rozdíl od čistírny odpadních vod se zasakováním, nepřispívá k naplnění cíle § 23a odst. 1, písm. b) bodu 2. vodního zákona, přičemž tento cíl je obzvláště významný v místě blízko vrcholu kopce, s řadou individuálních odběrů podzemních vod v okolí pro zahrádkářské účely, relativně četnými soukromými studnami a za situace, kdy v okolí neexistuje blízký vodní tok přispívající k doplňování místního útvaru podzemních vod (Žebětínský potok, vzhledem ke vzdálenosti a převýšení lokality, nelze za takový tok reálně považovat).

III. Vyjádření žalovaného

16. Ve vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že jediným důvodem pro zamítnutí žádosti žalobce byla existence negativního závazného stanoviska dotčeného správního orgánu. Jednalo se o závazné stanovisko Magistrátu města Brna, Odboru vodního a lesního hospodářství ze dne 6. 6. 2019, č. j. MMB/0204219/2019, které tento správní orgán vydává na základě zákonného zmocnění daného § 104 odst. 9 vodního zákona. V tomto závazném stanovisku správní orgán nesouhlasil s umístěním a provedením stavby, o kterou požádal žalobce. V rámci odvolacího řízení byl obsah závazného stanoviska žalobcem napaden, a proto si žalovaný postupem dle § 149 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“) vyžádal potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Nadřízený správní orgán, Krajský úřad Jihomoravského kraje, Odbor životního prostředí, samostatným úkonem ze dne 18. 10. 2019, č. j. JMK 151517/2019, předmětné závazné

stanovisko potvrdil. V prvoinstančním i v odvolacím řízení tak nastala skutečnost, která zakládala zákonem aprobovaný důvod pro zamítnutí podané žádosti o vydání územního rozhodnutí. Ve věci bylo vydáno záporné závazné stanovisko k tomu oprávněným správním orgánem, které následně v rámci odvolacího řízení nadřízený správní orgán potvrdil. V takovém případě nezbylo žalovanému, než podané odvolání bez dalšího dokazování zamítnout. V daném případě dotčený orgán na úseku životního prostředí nesouhlasil s vydáním územního rozhodnutí, a proto byla žádost žalobce zamítnuta.

17. Žalovaný je přesvědčen, že oba nalézací správní orgány v provedeném správním řízení postupovaly v souladu s platným právem, v řízení nastala okolnost, pro kterou musela být podaná žádost bez dalšího řízení zamítnuta. Proto žalovaný navrhuje soudu podanou žalobu pro nedůvodnost zamítnout.

IV. Posouzení věci soudem

18. Krajský soud, v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) bez nařízení jednání, přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného, jakož i podkladová závazná stanoviska dotčených orgánů, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
19. Soud předesílá, že kvalita žaloby předurčuje kvalitu rozhodnutí soudu; řízení před správními soudy je ovládáno zásadou dispoziční. Je-li tedy žaloba kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za žalobce. Žalobní námitky v podstatě kopírují námitky učiněné v průběhu správního řízení, o kterých bylo rozhodnuto napadeným závazným stanoviskem. Krajský soud se ztotožnil se závěry učiněnými žalovaným v napadeném rozhodnutí. Napadené rozhodnutí jakož i závazná stanoviska jsou důkladná a je z nich zřejmé, jakými úvahami se správní orgán při rozhodování řídil, soud proto v podrobnostech na obsah závazného stanoviska odkazuje (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS; všechna zde uvedená rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz).
20. Vzhledem k podobě žaloby má soud za nutné zdůraznit, že správní soudnictví je založeno na kasačním principu. Správní soud není v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu soudem nalézacím, nýbrž přezkumným.
21. Jelikož žalobce v žalobě zdůrazňuje, že nyní posuzovaná čistírna je výrobkem označeným CE, soud předesílá, že si je vědom rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 1. 2022, č. j. 2 As 26/2020-29, a ze dne 22. 2. 2022, č. j. 7 As 434/2019-20, ovšem má za to, že situace se v nyní posuzovaném případě liší. Zmiňované rozsudky se zabývaly dodatečným povolení staveb domovních čistíren odpadních vod, přičemž konstatovaly, že se stavební úřady měly zabývat, zda je stavba domovní čistírny odpadních vod stavbou ohlašovanou. K tomuto kroku v nyní posuzované věci nedošlo, jelikož žalobce nezískal ani povolení k umístění stavby. K tomu soud dodává, že stavební úřad správně vedl řízení o umístění stavby, jelikož žalobce žádal o umístění vrtané studny současně s umístěním čistírny odpadních vod.
22. Soud připomíná, že byť žalobce svou žalobou míří proti rozhodnutí žalovaného a stavebního úřadu, podstatu projednávané věci představuje jeho nesouhlas s negativními

závaznými stanovisky, na nichž stavební úřad a následně též žalovaný plně založili odůvodnění svých rozhodnutí.

23. Podle § 149 odst. 1 správního řádu je závazné stanovisko úkonem učiněným správním orgánem na základě zákona, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu. Správní orgány příslušné k vydání závazného stanoviska jsou dotčenými orgány. Podle odst. 4 tohoto ustanovení platí, že bylo-li v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, neprovádí správní orgán další dokazování a žádost zamítne. Podle odst. 5 tohoto ustanovení pak platí, že pokud odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. Tomuto správnímu orgánu zasílá odvolání spolu s vyjádřením správního orgánu prvního stupně a s vyjádřením účastníků. Úkon, kterým nadřízený orgán dotčeného orgánu v rámci odvolacího řízení potvrdí nebo změní závazné stanovisko dotčeného orgánu, je z hlediska obsahu i formy opět závazným stanoviskem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2015, č. j. 4 As 241/2014-30, publikovaný pod č. 3214/2015 Sb. NSS).
24. Pokud jde o náležitosti obsahu závazného stanoviska, Nejvyšší správní soud ustáleně judikuje, že *„na obsah závazného stanoviska nelze v plném rozsahu vztáhnout požadavky, které správní řád, případně další právní předpisy kladou na samostatné správní rozhodnutí“* (srov. např. rozsudek ze dne 10. 10. 2014, č. j. 5 As 6/2013-97, publikovaný pod č. 3137/2015 Sb. NSS). V rozsudku ze dne 22. 10. 2009, č. j. 9 As 21/2009-150, publikovaný pod č. 2381/2011 Sb. NSS, nicméně zdůraznil, že *„obsah závazného stanoviska, a to zejména v případě negativního závazného stanoviska, by tedy měl alespoň v základní rovině odpovídat požadavkům kladeným na odůvodnění správního rozhodnutí“*. Jedině tak je možné přezkoumat ve správním soudnictví zákonnost závazného stanoviska jako subsumovaného správního aktu, který byl závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věty druhé s. ř. s.
25. Ze správního spisu vyplývá, že předmětná stanoviska byla vyžádána v řízení o žádosti o vydání rozhodnutí o umístění stavby. Této žádosti stavební úřad nevyhověl rozhodnutím ze dne 17. 6. 2019, č. j. MCZEB 01852/2019/Bur, s poukazem na negativní stanovisko Magistrátu města Brna, odboru vodního a lesního hospodářství a zemědělství ze dne 6. 6. 2019, č. j. MMB/0204219/2019, které je závazné pro výrokovou část rozhodnutí (§ 149 odst. 1 správního řádu). Podle § 149 odst. 3 správního řádu správní orgán neprovádí další dokazování a žádost zamítne, pokud bylo v průběhu řízení o žádosti vydáno závazné stanovisko, které znemožňuje žádosti vyhovět, což je i posuzovaný případ. Žalobce napadl uvedené rozhodnutí odvoláním, který zamítl žalovaný rozhodnutím ze dne 22. 4. 2020, č. j. MMB/0161398/2020, a napadené rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění vyslovil souhlas se závěry stavebního úřadu, který správně vyšel z negativního stanoviska dotčeného orgánu, které bylo nadto potvrzeno i stanoviskem Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí, podle § 149 odst. 4 správního řádu).
26. Předmětná stanoviska, která sloužila jako podklad pro vydání zamítavého rozhodnutí o umístění stavby stavebním úřadem, resp. pro následné rozhodnutí o odvolání, vydaly dotčené orgány – orgány ochrany životního prostředí. V pravomoci stavebních orgánů přitom *„není přezkoumávat stanoviska (podkladové správní úkony) dotčených orgánů státní správy. Dotčené orgány státní správy se v nich vyjadřují ke specializovaným otázkám, které si z*

důvodu nedostatku odbornosti nemůže posoudit stavební úřad sám. Stavební úřad je jejich vyjádřeními vázán a do značné míry při jejich pořizování plní roli koordinátora a jeho úlohou je zajistit mezi jednotlivými stanovisky soulad“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 4 As 25/2009-163). „Dotčené orgány zaujímají ve správním řízení specifické postavení, jejich úkolem je poskytování odborné pomoci správnímu orgánu, který vede řízení, a to v otázkách, v nichž disponují dostatečnými znalostmi a kompetencemi. Tato odborná pomoc má formu vydávání vyjádření, stanovisek, závazných stanovisek atd., jimiž se dotčené orgány vyjadřují k odborným otázkám, které se týkají předmětu správního řízení. V případě posouzení závazného stanoviska dotčeného orgánu v rámci odvolacího řízení hraje obdobnou roli též nadřízený orgán dotčeného orgánu, u kterého si odvolací orgán vyžádal potvrzení nebo změnu závazného stanoviska“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2017, č. j. 4 As 49/2017-32).

27. Správní soudy opakovaně zdůrazňují význam postupu podle § 149 odst. 5 správního řádu, tedy povinnosti vyžádat si od nadřízeného orgánu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska v důsledku námitek směřujících proti takovému stanovisku. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 17. 3. 2017, č. j. 2 As 230/2016-65, konstatoval, že „k tomu je třeba dodat, že závazné stanovisko dle § 149 správního řádu není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 As 97/2014 – 127, či též rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 8. 2011, č. j. 2 As 75/2009 – 113) a ve správním soudnictví je proto lze přezkoumat postupem dle § 75 odst. 2 věty druhé s. ř. s. jakožto subsumovaný správní akt. Je tudíž zřejmé, že odvolací správní orgán je povinen vyžádat potvrzení nebo změnu závazného stanoviska právě v důsledku uplatnění takových námitek, které směřují proti závěrům závazného stanoviska. Je-li tedy závazné stanovisko potvrzeno závazným stanoviskem nadřízeného orgánu, pak dle Nejvyššího správního soudu obvykle postačí ty odvolací námitky, pro něž bylo další závazné stanovisko vyžádáno, vypořádat v rámci rozhodnutí o odvolání odkazem na (v nynější věci potvrzující) závazné stanovisko, doplněné případně citací příslušné jeho části. Naopak není úkolem odvolacího správního orgánu potvrzující závazné stanovisko pro odvolatele blíže interpretovat a posuzovat jeho zákonnost, přezkoumatelnost, věcnou správnost či další obdobné otázky. Takový přezkum původního závazného stanoviska měl být proveden v rámci vydání potvrzujícího (či měnícího) závazného stanoviska, přičemž pokud je v tomto ohledu navazující závazné stanovisko nedostačující, lze se jeho přezkumu domáhat až v případném soudním řízení správním o žalobě proti finálnímu rozhodnutí odvolacího správního orgánu.“ Podle Nejvyššího správního soudu je to „právě nadřízený dotčený orgán státní správy primárně povolán k věcnému vypořádání odvolacích námitek směřujících proti závaznému stanovisku, přičemž odvolacímu správnímu orgánu pak v zásadě postačí pro účely procesního vypořádání takových odvolacích námitek v rozhodnutí o odvolání odkázat na závěry potvrzujícího (případně měnícího) závazného stanoviska, je tedy třeba, aby revizní závazné stanovisko podle § 149 odst. 4 správního řádu obsahovalo vylíčení odvolacích námitek vztahujících se k revidovanému závaznému stanovisku, dále též hodnocení důvodnosti těchto námitek a konečně i předestření úvah, které nadřízený dotčený orgán k takovému hodnocení důvodnosti vedly. Neobsahuje-li revizní stanovisko takové náležitosti, lze konstatovat, že je nezákonné.“
28. Dle názoru krajského soudu závazné stanovisko Krajského úřadu uvedeným požadavkům dostalo. Krajský úřad přezkoumal stručnější stanovisko Magistrátu města Brna a vypořádal se se stěžejními námitkami žalobce. Ve stanovisku je uvedeno i to, z jakých podkladů dotčený orgán vycházel a jak je hodnotil. Úvahy dotčeného orgánu shledal soud logickými a přezkoumatelnými, proto se soud neztotožnil s námitkou žalobce, že obě stanoviska jsou

odůvodněna nedostatečně. Ačkoliv si lze zcela jistě představit ještě podrobnější a ucelenější argumentaci, vyplývá ze stanoviska Krajského úřadu, z jakých důvodů bylo vydáno, resp. z jakých důvodů nesouhlasí s umístěním předmětné čistírny odpadních vod. Soud podotýká, že ke stejným závěrům došlo i Ministerstvo životního prostředí, které je přdestřelo ve sdělení k závaznému stanovisku ze dne 24. 1. 2020, č. j. MZP/2020/560/203. Důvodem pro nepovolení umístění stavby je dle závazného stanoviska skutečnost, že *„je podaná žádost v rozporu se závaznými podmínkami stanovenými v opatření obecné povahy Ministerstva zemědělství, č. j. 154/2016-MZE-15120, v listu DYJ207501 nazvaném Správné postupy v oblasti ochrany vod jako složky životního prostředí.“* Krajský úřad dále konstatoval, že *„[s]tavební (vodoprávní) úřad musí v rámci své činnosti zvažovat účinky budoucího užívání stavby viz ust. § 111 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ‚stavební zákon‘), přičemž nelze odhlédnout od principů ochrany životního prostředí, zejména principů vysoké úrovně ochrany a prevence. Správní orgán tak musí posuzovat, zda projekt umožňuje takové budoucí užívání stavby, při němž lze očekávat reálné plnění zákonných požadavků na ochranu životního prostředí spojených s užíváním stavby. Nemůže tak připustit realizaci stavby, u níž by hrozilo vyšší riziko, že při jejím užívání bude narušeno životní prostředí. Ze spisového materiálu daného případu zdejší vodoprávní úřad zjistil, že se v okolí nachází další objekty, ve kterých mohou vznikat odpadní vody (desítky objektů, nejbližší sousedí s nemovitostí odvolatele ve vzdálenosti 6 a 10 m), proto se nejedná o samostatně stojící objekt a lokalitu je třeba řešit komplexně jako součást aglomerace nad 2000 ekvivalentních obyvatel. Technická nemožnost řešení lokality centrálním čištěním odpadních vod nebyla žadatelem uváděna a byla pouze nastíněna obava z obtížnosti a složitosti tohoto řešení. K doplňování zdrojů podzemních vod odpadními vodami zdejší vodoprávní úřad uvádí, že z hlediska vodního zákona je vypouštění odpadních vod do vod podzemních přes půdní vrstvy nutno vnímat jako výjimečné (§ 38 odst. 7 vodního zákona). K tomuto druhu povolení k nakládání s vodami by se měl vodoprávní úřad uchýlit jen opravdu ve výjimečných případech, kdy není možné jiné technické řešení. V tomto ustanovení pod pojmem ‚výjimečné‘ jsou míněny stavby solitérní jako např. horské hotely apod. Nepřímé vypouštění odpadních vod se považuje s ohledem na nebezpečí, které může představovat pro podzemní vody, za výjimečný způsob likvidace odpadních vod a v žádném případě se nejedná o institut určený k řešení problémů stávajících znečišťovatelů, u kterých byl způsob zneškodňování odpadních vod již vyřešen v rámci správního řízení podle příslušných ustanovení stavebního zákona.“*

29. Soud také dodává, že žalovaný dostal své povinnosti vyžádat si od nadřízeného orgánu potvrzení nebo změnu závazného stanoviska v důsledku námitek směřujících proti takovému stanovisku (viz výše citovaný rozsudek Nejvyšší správní soud ze dne 17. 3. 2017, č. j. 2 As 230/2016-65).
30. Námitky žalobce stran vadného, chybného či nedostatečně zdůvodněného závazného stanoviska jsou proto nedůvodné.
31. K námitce naplnění podmínek § 38 odst. 9 vodního zákona účinného do dne 31. 12. 2020 soud konstatuje, že s touto námitkou se vypořádal již Krajský úřad ve svém závazném stanovisku, kde uvedl, že *„[k] tomuto druhu povolení k nakládání s vodami by se měl vodoprávní úřad uchýlit jen opravdu ve výjimečných případech, kdy není možné jiné technické řešení. V tomto ustanovení pod pojmem ‚výjimečné‘ jsou míněny stavby solitérní jako např. horské hotely apod. Nepřímé vypouštění odpadních vod se považuje s ohledem na nebezpečí, které může představovat pro podzemní vody, za výjimečný způsob likvidace odpadních vod a v žádném případě se nejedná o institut určený k řešení problémů stávajících znečišťovatelů, u*

kterých byl způsob zneškodňování odpadních vod již vyřešen v rámci správního řízení podle příslušných ustanovení stavebního zákona. Žadatel (znečišťovatel) je tedy ze zákona povinen vždy upřednostnit jiné způsoby likvidace odpadních vod, a to buďto odvedení odpadních vod kanalizační přípojkou do veřejné kanalizace nebo akumulovat odpadní vody v bezodtokové jímce. Zdejší vodoprávní úřad předpokládá, že odvolatel akumuluje odpadní vody v bezodtoké jímce a pravidelně je vyváží na centrální čistírnu odpadních vod a tento způsob likvidace odpadních vod má v současné době žadatel schválený. Takováto likvidace odpadních vod naopak nepředstavuje pro kontaminaci podzemních vod žádné riziko, jestliže je řádně provozována. Podle ust. § 29 odst. 1 vodního zákona zdroje podzemních vod jsou přednostně vyhrazeny pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a pro účely, pro které je použití pitné vody stanoveno zvláštním právním předpisem. K jiným účelům může vodoprávní úřad povolit použití podzemní vody, jen není-li to na úkor uspokojování uvedených potřeb. Umělé doplňování těchto vod odpadními vodami by bylo proti smyslu vodního zákona.“

32. Soud k tomu uvádí, že „soud přezkoumá zákonnost subsumovaného právního aktu a nepřezkoumává tedy jeho věcnou správnost, což by ostatně bylo například v případech přezkumu závazných stanovisek dotčených orgánů státní správy z odborného hlediska neproveditelné bez dalšího znaleckého zkoumání závazného stanoviska.“ (viz rozsudek Nejvyšší správního soudu ze dne 17. 3. 2017, č. j. 2 As 230/2016-65). Soud tedy uzavírá, že dotčené orgány podrobně vyličily, z jakých důvodů považují podmínky § 38 odst. 9 vodního zákona za nesplněné s ohledem na výjimečnost daného institutu. Stejným důvodem pro vydání nesouhlasného závazného stanoviska je možnost využití šetrnějších způsobů likvidace odpadních vod v dané lokalitě. Žalobce přitom během správního řízení nijak neprokázal, ačkoliv šlo o řízení o žádosti, že jiná řešení nejsou technicky možná, dotčené orgány proto nemohly takovou skutečnost reflektovat.
33. Soud souhlasí s žalobcem, že tvrzení, že v případě povolení jemu umístění čistírny odpadních vod budou o povolení žádat i další vlastníci přilehlých staveb, je pouze spekulativní. Ovšem Krajský úřad ve svém závazném stanovisku tyto závěry korigoval, když uvedl, že je třeba celou lokalitu řešit komplexně, a nikoliv jednotlivými domácími čistírnami odpadních vod. Stejně tak není nijak dále stavěno na tvrzení, že řada rekreačních nemovitostí je užívána celoročně, proto má soud i toto tvrzení za nepodstatné pro vydání závazného stanoviska.
34. Naopak soud musí námitky žalobce, dle kterých užívání bezodtokové jímky by mělo mnohem horší dopad na kvalitu podzemních vod, či že čištění vody bude natolik perfektní, že se nebude jednat o odpadní vodu, odmítnout jako hypotetickou. Zároveň je třeba zdůraznit, že jakýkoliv havárie má obvykle negativní dopad na životní prostředí, ale pro nyní posuzovanou věc je taková úvaha ohledně dopadu možné havárie irelevantní.
35. Nedůvodná je i námitka žalobce stran rozporu závazných stanovisek s dotačními programy. Dotační programy nejsou závaznými právními akty, které by musel dotčený orgán při vydávání závazných stanovisek jakkoliv zohledňovat.
36. Co se týče námítky nekonzistentního přístupu, soud uvádí, že tato námitka nebyla vznesena v odvolání, proto se s ní nemohl nadřízený dotčený orgán vypořádat. Vzhledem k různým technickým a místním nuancím jednotlivých případů (čistírny odpadních vod žalobce a předchozí povolení domácí čistírny odpadních vod) nemůže soud konstatovat, že jistě o rozdílné přístupy správních orgánů.

37. Co se týče důkazních návrhů žalobce, není z žaloby zřejmé, co jimi má být prokázáno. Nadto uvedené důkazní návrhy žalobce v řízení před správními orgány nevznosl, ačkoliv z předloženého spisového materiálu ani z jejich povahy nevyplývá, že by v jejich navržení bránila žalobci nějaká závažná okolnost. Soud proto návrhu na provedení vyjmenovaných důkazů nevyhověl.

V. Závěr a náklady řízení

38. Na základě výše uvedeného soud žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl, neboť není důvodná.
39. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly, protože mu soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 29. srpna 2022

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu